

Οι δασμοί αποτελούν τη μεγαλύτερη απειλή για τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού

Description

Μαρία Δεμερτζή*

Οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι και το κατακερματισμένο πολυμερές σύστημα δεν έχουν, τουλάχιστο μέχρι τώρα, εξαναγκάσει τις επιχειρήσεις να κοντύνουν σημαντικά τις αλυσίδες εφοδιασμού τους. Οι δασμοί όμως απειλούν να τις αλλάξουν.

Οι αυξανόμενες πιέσεις στο διεθνές εμπόριο δεν έχουν υπονομεύσει, τουλάχιστον μέχρι τώρα, τις πολύπλοκες αλυσίδες εφοδιασμού παγκοσμίως. Αλλά η απειλή εμπορικών πολέμων μεταξύ των μεγάλων οικονομιών απειλεί να αλλάξει, η ακόμα και να διαλύσει το παγκόσμιο εμπορικό σύστημα.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ήταν η πρώτη φορά που οι παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού δέχτηκαν [μεγάλη πίεση](#) καθώς επιχειρήσεις παγκοσμίως εκτέθηκαν σε μεγάλες καθυστερήσεις και σοβαρές διακοπές. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και η Ευρωπαϊκή ενεργειακή κρίση που ακολούθησε επιδείνωσαν το αφήγημα ότι οι μακρές, πολύπλοκες αλυσίδες εφοδιασμού αποτελούσαν σημαντικό κίνδυνο στην λειτουργία των επιχειρήσεων. Καλούνταν έτσι αυτές να ξανασκεφθούν το παγκόσμιο εμπορικό τους αποτύπωμα από την αρχή.

Πέντε χρόνια αργότερα, ωστόσο, οι μακρές αλυσίδες εφοδιασμού – η ραχοκοκαλιά του διεθνούς εμπορίου – αντιστέκονται ακόμα σε ένα μεταβαλλόμενο γεωπολιτικό κίνδυνο.

Δεν έχει υπάρξει ακόμα ούτε σημαντική αναδιαμόρφωση του μήκους των αλυσίδων εφοδιασμού, ούτε [μείωση του μεγέθους του παγκόσμιου εμπορίου](#).

Οι επιχειρήσεις σίγουρα προσαρμόζονται, αλλά δεν διακόπτουν την συνεργασία τους με μακρινές από αυτές χώρες. Σε μια [πρόσφατη έρευνα](#) που πραγματοποιήθηκε από το [The Conference Board](#) μεταξύ στελεχών C-suite παγκοσμίως, περισσότερο από το 75% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι θα αλλάξουν τις αλυσίδες εφοδιασμού τους τα επόμενα 3-5 χρόνια. Αυτό αυξάνεται σε περισσότερο από 80% στη Γαλλία, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο και 90% στην Ιταλία.

Υψηλά στελέχη ευρωπαϊκών επιχειρήσεων επισημαίνουν την ανάγκη προετοιμασίας προκειμένου να αποφευχθούν οι διαταραχές, να μειωθεί το κόστος και να προσαρμοστούν οι αλυσίδες εφοδιασμού στην κλιματική αλλαγή. Ωστόσο, σύμφωνα με την έρευνα, μόνο το 14% των επιχειρήσεων σκέφτονται να κάνουν συναλλαγές μόνο με φιλικές χώρες, κι ακόμη λιγότερες σκέφτονται να φέρουν την παραγωγή τους πίσω στην χώρα τους, ή να φύγουν από την Κίνα (και οι δύο στο 8%). Αντιθέτως, η διαφοροποίηση και η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης είναι τα προτιμώμενα μέσα για την επίτευξη ανθεκτικότητας, οικονομικής αποδοτικότητας και οικολογικού προσανατολισμού.

Φαίνεται έτσι ότι οι επιχειρήσεις βλέπουν την ανάγκη να οργανώσουν τις αλυσίδες εφοδιασμού τους πιο αποτελεσματικά, αλλά δεν είναι έτοιμες να εγκαταλείψουν τα οφέλη που φέρνουν οι παγκόσμιες αγορές. Η απειλή του παγκόσμιου κατακερματισμού και των κυρώσεων, ένα ετοιμοθάνατο πολυμερές σύστημα και οι ανησυχίες για σοβαρούς γεωπολιτικούς κινδύνους δεν έχουν αποτρέψει τις ευρωπαϊκές (και άλλες) επιχειρήσεις από το να συνεχίσουν να ενσωματώνουν τις δραστηριότητές τους στις παγκόσμιες αγορές.

Απειλή δασμών

Η επιβολή δασμών και παγκόσμιων εμπορικών πολέμων που συνεπάγονται μπορεί να το αλλάξει όμως αυτό. Με το κόστος στο επίκεντρο των ανησυχιών των επιχειρήσεων, οι δασμοί θα έχουν άμεσο αντίκτυπο στους ισολογισμούς τους και πιο γενικά σε όλες τις εμπλεκόμενες οικονομίες, [συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ](#).

Είναι πολύ νωρίς για να πούμε οριστικά εάν οι αλυσίδες εφοδιασμού θα συντομευθούν ως απάντηση, αλλά υπάρχουν είδη ενδείξεις.

Η Nvidia, εταιρία παραγωγής ημιαγωγών, [δήλωσε](#) πρόσφατα ότι θα μεταφέρει ένα μεγάλο κομμάτι της παραγωγής της στην Ασία πίσω στις ΗΠΑ. Ομοίως, η Apple

ανακοίνωσε μια επένδυση 500 δισεκατομμυρίων δολαρίων στις ΗΠΑ για μια περίοδο τεσσάρων ετών, φοβούμενη τι θα κάνουν οι δασμοί των ΗΠΑ στα προϊόντα της που συναρμολογούνται στην Κίνα.

Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις είναι βέβαιο ότι θα λάβουν παρόμοια μέτρα εάν οδηγηθούμε σε ξεκάθαρους εμπορικούς πολέμους. Η πίεση γίνεται ήδη αισθητή σε ορισμένους τομείς όπως η άμυνα: ενώ τα δύο τρίτα των αμυντικών προμηθειών της ΕΕ πήγαιναν σε αμερικανικές εταιρείες, η ΕΕ [αποκλείει τώρα τις Αμερικανικές εταιρείες παραγωγής στρατιωτικού εξοπλισμού](#). Το πρόγραμμα «Ετοιμότητας» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στοχεύει στην άρση της αμυντικής εξάρτησης της Ευρώπης από τις Ηνωμένες Πολιτείες έως το 2030. Ενώ το κίνητρο είναι διαφορετικό, η τάση είναι σαφής: παραγωγή στην Ευρώπη και αγορά ευρωπαϊκών αγαθών. Οι δασμοί σαφώς θα επιταχύνουν αυτή την τάση.

** Η Μαρία Δεμερτζή είναι επικεφαλής του Κέντρου Οικονομίας, Στρατηγικής και Χρηματοοικονομικών, για την Ευρώπη, The Conference Board.*